

Na temelju članka 58. st.1 Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN.87/08.) i članka 51. Statuta škole Školski odbor Osnovne škole „Matija Gubec“, Magadenovac u suradnji s Učiteljskim vijećem na sjednici održanoj dana 9.ožujka 2009.donio je

ETIČKI KODEKS neposrednih nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti u Osnovnoj školi „Matija Gubec“

I. UVOD – OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Etički kodeks predstavlja minimalni zajednički sustav vrijednosti koje neposredni nositelji odgojno – obrazovne djelatnosti u školskoj ustanovi (u daljnjem tekstu učitelji/učiteljice i stručni suradnici/suradnice) uvažavaju u svojem djelovanju.

Cilj je Etičkoga kodeksa poticati razumijevanje i prihvaćanje temeljnih načela moralno opravdanoga ponašanja te njihovu primjenu. Etički kodeks nastoji afirmirati i promicati osjetljivost za vrijednosti koje su specifične za odgojno – obrazovnu djelatnost u najširem smislu, a koje nisu ili još nisu ugrađene u postojeću zakonsku regulativu.

Ustanovljavanje i propisivanje etičkih standarda dinamički je proces koji slijedi stalni razvoj razumijevanja prava i dužnosti ljudskoga bića. Upravo radi takve naravi etičkih normi, ovaj Etički kodeks podložan je stalnim provjerama i preinakama sukladno razvoju i razumijevanju etičkih vrijednosti u specifičnom društvenom kontekstu.

Škola ima obvezu osigurati nužne uvjete kako bi svi učitelji/učiteljice i stručni suradnici/suradnice mogli biti upoznati s Etičkim kodeksom. Nepoznavanje ili nerazumijevanje etičkih standarda ne opravdava neetično ponašanje.

II. CILJ ETIČKOG KODEKSA

Članak 2.

Etičkim kodeksom Osnovne škole „Matija Gubec“ građani (učenici, roditelji, staratelji i ostali građani) se upoznaju s ponašanjem koje imaju pravo očekivati od učitelja/učiteljica i stručnih suradnika/suradnica.

Škola nastoji zajamčiti i promicati najviše etičke i profesionalne vrijednosti u provedbi svojih temeljnih zadataka odgajanja i obrazovanja te služenja društvu. U skladu s tim uvjerenjima od svih učitelja/učiteljica i stručnih suradnika/suradnica očekuje se lojalnost kako najvišim etičkim vrijednostima poštenja, pravednosti, vjerodostojnosti, odgovornosti, međusobnoga poštivanja tako i profesionalnim vrijednostima odgajanja i obrazovanja u najširem smislu.

Cilj je Etičkoga kodeksa stvaranje ozračja u kojem je svim osobama zajamčen razvoj u skladu s njihovim sposobnostima i sloboda u stupnju u kojem ne ograničava slobodu drugih osoba. Etički kodeks promiče ozračje u kojem svi učitelji/učiteljice i stručni suradnici/suradnice u obavljanju svoje djelatnosti čuvaju ugled i dostojanstvo svoje profesije te se odgovorno i etički odnose prema svojim kolegama/kolegicama, učenicima/učenicama, roditeljima i ostalim građanima koji dolaze u kontakt sa Školom.

III. TEMELJNA NAČELA

1. LJUDSKA PRAVA, POŠTIVANJE INTEGRITETA I DOSTOJANSTVA OSOBE

Članak 4.

Škola svakom učitelju/učiteljici i stručnom suradniku/suradnici mora osigurati uživanje svih ljudskih prava koja se ostvaruju unutar Škole te druga prava zajamčena Ustavom i propisima Republike Hrvatske.

Svim učiteljima/učiteljicama i stručnim suradnicima/suradnicama treba priznati pravo i osigurati uvjete nesmetana profesionalnoga razvoja i usavršavanja u skladu s osobnim mogućnostima te u mjeri u kojoj ne narušavaju to isto pravo druge osobe.

Svi učitelji/učiteljice i stručni suradnici/suradnice imaju obveze i odgovornosti prema drugima u smislu poštena, iskrena i nepristrana ponašanja, ali i nastojanja na podizanju kriterija izvrsnosti u svim domenama radi ostvarivanja zajedničkog dobra Škole.

2. JEDNAKOST I PRAVEDNOST

Članak 5.

Svaki učitelj/učiteljica i stručni suradnik/suradnica treba se ponašati u skladu s načelom jednakosti i pravednosti na način da su isključeni svaka diskriminacija, zlostavljanje, uznemiravanje ili iskorištavanje. Škola je dužna osigurati uvjete za ostvarenje načela jednakosti i pravednosti.

Učitelji/učiteljice i stručni suradnici/suradnice ne smiju zlouporabiti svoj autoritet i ne smiju dopustiti da osobni interesi i odnosi rezultiraju situacijama koje mogu interferirati s mogućnošću objektivnoga prosuđivanja te etičkoga i profesionalnoga obavljanja radnih obveza.

Svim učiteljima/učiteljicama i stručnim suradnicima/suradnicama treba osigurati jednake uvjete ostvarivanja profesionalnih obveza, iskazivanja intelektualnih sposobnosti i napredovanja.

3. PROFESIONALNO PONAŠANJE

Članak 6.

Od učitelja/učiteljica i stručnih suradnika/suradnica očekuje se da odgovorno, savjesno i etički besprijekorno ispunjavaju svoje obveze prema učenicima/učenicama i ostalim djelatnicima/djelatnicama u Školi te da u svom djelovanju slijede načela objektivnosti, nepristranosti, razboritosti, ljubaznosti i tolerancije. Od svih učitelja/učiteljica i stručnih suradnika/suradnica očekuje se djelovanje u duhu zajedničkih ciljeva Škole.

4. POŠTIVANJE ZAKONA I PRAVNIH POSTUPAKA

Članak 7.

Od svih učitelja/učiteljica i stručnih suradnika/suradnica očekuje se poštivanje svih zakona i pravnih propisa koji se tiču njihovih obveza. Škola ima obvezu osigurati uvjete nužne za upoznavanje učitelja/učiteljica sa svim relevantnim pravilima koja se tiču njihovih obveza. Svim učiteljima/učiteljicama i stručnim suradnicima/suradnicama treba osigurati jednaku mogućnost pritužbe i ravnopravan položaj u postupku ispitivanja povreda odredbi Etičkoga kodeksa.

IV. NEPRIHVATLJIVA PONAŠANJA

1. DISKRIMINACIJA

Članak 8.

Temeljem odredbe Škole o poštivanju dostojanstva i integriteta svakoga pojedinca i nužnosti osiguravanja jednakih i pravednih uvjeta napredovanja i ostvarivanja svojih prava unutar Škole, svaki oblik neposredne i posredne diskriminacije temeljen na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, spolu, spojnoj orijentaciji, imovinskom stanju, podrijetlu, obiteljskom i bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, godinama, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju i zdravstvenom stanju smatra se nedopustivim. Isključivi kriteriji vrednovanja i napredovanja smiju biti pokazna stručnost, sposobnost i profesionalne zasluge, odnosno, osposobljenost i rezultati u obavljanju radnih zadataka.

2. UZNEMIRAVANJE

Članak 9.

U cilju poštivanja ljudskoga dostojanstva svakoga učitelja/učiteljice i stručnog suradnika/suradnice, svaka vrsta uznemiravanja temeljena na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, spolu, spolnoj orijentaciji, imovinskom stanju, obiteljskom i bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, godinama, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju i zdravstvenom stanju smatra se nedopustivim. Za svrhe ovoga Etičkoga kodeksa uznemiravanjem se smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi koje ima za cilj ili koje stvarno predstavlja povredu osobnog dostojanstva, ometa njezino obavljanje radnih zadataka ili smanjuje kvalitetu života te osobe. Uznemiravanjem se smatra svaki čin, pojedinačan ili ponavljani, verbalni, neverbalni ili fizički kao i stvaranje neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti koje drugu osobu zastrašuju, vrijeđaju i ponižavaju. Stanje intoksikacije alkoholom ili drugim sredstvima ne može se smatrati olakotnom okolnošću u slučajevima uznemiravanja jer i samo predstavlja ozbiljno kršenje Etičkoga kodeksa.

3. SPOLNO UZNEMIRAVANJE

Članak 10.

Spolno uznemiravanje oblik je uznemiravanja specifičan po svojoj naravi. Spolno uznemiravanje nedopustivo je ponašanje koje karakterizira izostanak pristanka ili odbijanje druge strane, a uključuje ponavljano neželjeno upućivanje verbalnih i fizičkih prijedloga spolne naravi drugoj osobi, fizičko napastovanje, ponavljano neželjeno iznošenje šala i opaski koje su spolno obojene, uključujući referiranje na spol i spolnu orijentaciju, ruganje i ismijavanje koje je spolno obojeno, izlaganje spolno uvredljivoga i uznemirujućega materijala, zahtijevanje spolnih usluga.

Nasuprot spolnom uznemiravanju, odnosi spolne naravi između učitelja/učiteljica i stručnih suradnika/suradnica koji uključuju obostrani pristanak smatraju se područjem privatnosti izvan legitimnih interesa Škole. Takvi slučajevi ne smatraju se spolnim uznemiravanjem već eventualno mogu podlijevati prosudbama vezanima uz druge odredbe Etičkoga kodeksa, poglavito za etičke norme objektivnosti i nepristranosti ili sukoba interesa.

4. OBJEKTIVNOST I NEPRISTRANOST

Članak 11.

Svi učitelji/učiteljice i stručni suradnici/suradnice trebaju biti pravedni i ne smiju dopustiti da predrasude bilo koje vrste utječu na njihovu objektivnost u odgojno – obrazovnim, administrativnim i upravljačkim djelatnostima. Evaluacija djelatnosti i profesionalne kompetencije bilo kojega učitelja/učiteljice i stručnog suradnika/suradnice ne smije počivati na kriterijima koji nisu neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obveze.

V. PROFESIONALNA PRAVA I ODGOVORNOSTI

1. ODNOS PREMA UČENICIMA

Članak 12.

Učitelj/učiteljica i stručni suradnik/suradnica postupa jednako prema svim učenicima, bez diskriminacije ili povlašćivanja na osnovi dobi, nacionalnosti, etničke ili socijalne pripadnosti, jezičnog i rasnog podrijetla, vjerskih uvjerenja ili sklonosti, obrazovanja, spola, obiteljske situacije ili na bilo kojoj drugoj osnovi.

Učitelji/učiteljice i stručni suradnici/suradnice usklađuju svoje odgojno – obrazovno djelovanje s ciljevima i interesima Škole te s radom ostalih sudionika u odgoju i obrazovanju. Učitelji/učiteljice i stručni suradnici/suradnice međusobno razmjenjuju mišljenja i informacije o pojedinim stručnim pitanjima vezano za odgojno – obrazovni proces, pojedinca i razredni odjel.

Učitelj/učiteljica i stručni suradnik/suradnica u obavljanju dužnosti primjenjuje stručno znanje na način koji učenicima pomaže u ostvarivanju njihovih prava. Učitelj/ učiteljica je podrška u učenikovim životnim problemima, strahovima i nesigurnostima.

Od učitelja/učiteljice i stručnog suradnika/suradnice se očekuje uvažavanje i prihvaćanje učenika s različitim sposobnostima i interesima i omogućavanje intelektualnog, emocionalnog i moralnog razvoja učenika.

Učitelji/učiteljice trebaju osigurati evaluaciju i ocjenjivanje koje je valjano, otvoreno, pravedno, objektivno, pravodobno i javno.

Informacije o učenicima su povjerljivog sadržaja i nužno je obazrivo postupati s njima u cilju zaštite privatnosti učenika. Potrebno je osigurati tajnost onih podataka o učeniku kojih bi nekompetentna interpretacija učeniku mogla dodatno otežati umjesto riješiti situaciju.

Učitelj/učiteljica i stručni suradnik/suradnica u dijalogu s učenicima, u nastavnom procesu i izvan njega, mora poštivati principe nenasilne komunikacije.

2. ODNOS PREMA PROFESIJI

Članka 13.

Učitelj/učiteljica i stručni suradnik/suradnica vlastitim primjerom potiče učenike na poštivanje kućnog reda Škole.

Učitelj/učiteljica i stručni suradnik/suradnica mora kod učenika poticati slobodan, odgovoran i ozbiljan pristup učenju, a u prenošenju znanja dužan je primjenjivati najviše znanstvene, stručne, profesionalne i etičke standarde.

Učitelj/učiteljica i stručni suradnik/suradnica treba ukazivati na nestručne i netočne tvrdnje povezane s njegovom strukom izbjegavajući postupke koji bi podcijenili i obezvrijedili dostojanstvo drugih. Svoje mišljenje o stručnim pitanjima treba izreći javno ako je njegovo uvjerenje utemeljeno na znanstvenoj istini i kritičnosti.

Učitelj/učiteljica i stručni suradnik/suradnica mora pred učenicima i roditeljima čuvati svoje i dostojanstvo svojih kolega.

Učitelj/učiteljica i stručni suradnik/suradnica odgojno – obrazovnu djelatnost treba održavati savjesno, stručno i odgovorno.

Učitelj/učiteljica i stručni suradnik/suradnica imaju obvezu sustavno raditi na svom profesionalnom razvoju, trajnim učenjem i upoznavanjem suvremenih spoznaja svoje struke.

3. PRIMANJE DAROVA I DRUGIH DOBARA

Članak 15.

Učitelji/učiteljice i stručni suradnici/suradnice ne smiju tražiti darove, poticati darivanje niti primati ikakve darove za koje postoji razborita pretpostavka da će posredno ili neposredno utjecati na njihovu objektivnost, ispunjavanje profesionalnih obveza te poštivanje profesionalnih prava i dužnosti.

4. SUKOB INTERESA

Članak 16.

Svi učitelji/učiteljice i stručni suradnici/suradnice trebaju izbjegavati sukobe interesa. Sukob interesa mogu uzrokovati obiteljski odnosi, blisko prijateljstvo, antagonizmi i sl. Treba nastojati na neovisnosti svih izvanškolskih djelatnosti (koje uključuju financijske ili drugačije interese) kako one ni bi bile u sukobu s profesionalnim obvezama učitelja/učiteljica i stručnih suradnika/suradnica u Školi.

Nedopustiv je svaki oblik nepotizma.

5. TAJNOST PODATAKA

Članak 17.

Svi učitelji/učiteljice i stručni suradnici/suradnice koji temeljem svoje pozicije u Školi raspolažu podacima sa statusom povjerljivosti trebaju štiti tajnost takvih podataka. Nije dopušteno otkrivanje povjerljivih podataka drugim učiteljima/učiteljicama i stručnim suradnicima/suradnicama kao ni bilo kojoj drugoj strani osim ako je takvo razotkrivanje dio uobičajenoga tijeka posla u Školi ili ako postoji zakonska i profesionalna obveza da se takve informacije objave.

6. JAVNO NASTUPANJE

Članak 18.

U svim oblicima javnih nastupa i djelovanja u kojima učitelji/učiteljice i stručni suradnici/suradnice predstavljaju Školu osobito se očekuje postupanje u skladu s najvišim etičkim i profesionalnim standardima.

VI. ETIČKO POVJERENSTVO I POSTUPANJE PRED ETIČKIM POVJERENSTVOM

Članak 19.

Postupanje prema odredbama ovoga Etičkoga kodeksa obveza je svih neposrednih nositelja odgojno – obrazovne djelatnosti u školskoj ustanovi.

Na prijedlog Učiteljskog vijeća ravnatelj imenuje Etičko povjerenstvo od tri člana i zamjenika, iz redova učitelja i stručnih suradnika na vrijeme 2 godine.

Način rada etičkog povjerenstva uređuje se poslovníkom.

Protiv učitelja/učiteljice i stručnog suradnika/suradnice koji postupi suprotno odredbama Etičkoga kodeksa može se podnijeti pritužba Etičkom povjerenstvu da određeno ponašanje nije u skladu s načelima Etička kodeksa. Povjerenstvo je dužno u roku 30 dana od dana primitka pritužbe pisano se očitovati i dostaviti mišljenje podnositelju/podnositeljici zahtjeva da li je došlo do neetičnog ponašanja ili nije.

Pisana pritužba mora biti određena i sadržavati navod odredbe iz Etičkog kodeksa i navod konkretnog neetičnog ponašanja.

Članak 20.

VII. Etički kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči škole, a objavljen je 10. ožujka 2009. i stupio na snagu 18. ožujka 2009..

Klasa:003-05/09-01

Urbroj: 2115/07-09-5

Magadenovac, 10. ožujka 2009.

Predsjednik
Školskog odbora

Đuro Matejčić